

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Sit
Postboks 2460 Sluppen
N- 7005 Trondheim

Sit Velferd v/ Kristin Færø

Vår saksbehandler
Elin Grønvold Aunet

Vår ref.
15/17938/614 A10 &18
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
15.12.2016

Moholt barnehage - vurdering av drift etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler - varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte den 9.11.2016 tilsyn ved Moholt barnehage. Formålet med tilsynet var å vurdere om barnehagens drift, bygningsmasse og uteområder tilfredsstillende krav i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

1. Sammendrag

Moholt barnehage har etablert et internkontrollsystem etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v., som i stor grad synes å tilfredsstillende forskriftens krav til internkontrollsystem. Barnehagen mangler imidlertid prosedyre for avvikshåndtering, samt vedlikeholdsplan for bygg og uteområder.

Det ble foretatt en befaring av barnehagens lokaler for å vurdere barnas helse, miljø, og sikkerhet. Det ble ved tilsynet avdekket avvik knyttet til manglende dokumentasjon, innelima og sikkerhet . Det ble til sammen avdekket 6 avvik.

- Avvik 1:** Moholt barnehage mangler en skriftlig rutine for avvikshåndtering.
- Avvik 2:** Det er ikke utarbeidet vedlikeholdsplan for bygningen og uteområdet.
- Avvik 3:** Det mangler skåldesikring på flere vannkraner. Det er ikke foretatt en sikkerhetsgjennomgang av speil.
- Avvik 4:** Det kunne ved tilsynet ikke legges fram dokumentasjon på at tilkjørte masser tilfredsstillende kvalitetskravene i veileder TA 2261/2007 "Jordforurensning i barnehager og lekeplasser".
- Avvik 5:** Det er trekk fra vindusareal ved flere vinduer i flere rom.
- Avvik 6:** Gulvtemperatur er ikke tilfredsstillende i flere rom .

Vi vurderer at de påpekte avvikene ved barnehagen ikke er i samsvar med regelverket.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Frist for retting av avvik

Vi ber om skriftlig bekreftelse **innen 01.03.2017** på at avvikene er rettet.

2. Beskrivelse av Moholt barnehage

Moholt barnehage er en privat barnehage som eies og drives av SiT Barn. Bygningen driftes av SiT Bolig. Bygget er delt inn i 5 avdelinger, fordelt på 3 etasjer, og ble tatt i bruk august 2016. Barnehagen er prosjektert med inntil ca 170 barn. Planen for bygging av nye barnehage ble godkjent av miljøsjefen i vedtak datert 30.04.15.

Reviderte områder og funn

Formålet med tilsynet var å vurdere om barnehagens drift, bygningsmasse og uteområder tilfredsstiller krav i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Tilsynet omfattet gjennomgang av internkontrollsystemet og befarings av lokalene.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet:

- Oversikt over rutiner sortert etter paragrafer i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Deltakere ved tilsynet

Tilstede ved tilsynet var:

Guri Evensen, styrer Moholt barnehage
Kristin Færø, velferdssjef SiT Velferd
Gøril Müller, merkantil pedagog
Solveig M. Busch, Oppvekstkontoret
Bente L. Høier, sjefingeniør Miljøenheten
Elin G. Aunet, rådgiver Miljøenheten

3.1 Internkontroll**Avvik 1: Moholt barnehage mangler en skriftlig rutine for avvikshåndtering.**

Barnehagen må utarbeide en skriftlig rutine som beskriver hvordan alle typer avvik og mangler skal meldes, dokumenteres og håndteres.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 4 Ansvar. Internkontroll.

Merknad 1: Barnehagen bør gå systematisk gjennom forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. og veilederen "Miljø og helse i barnehage" for å sikre at alle tema i forskriften er tilstrekkelig ivaretatt, og dokumentere gjennomgangen skriftlig.

Observasjon:

Barnehagen har et internkontrollsystem utarbeidet med basis i internkontrollsystemet til de tidligere SiT-barnehagene (Nissekollen og Moholt). Systemet ble ikke gjennomgått i detalj, men synes å ivareta mange av forskriftens bestemmelser. Barnehagens ledelse er kjent med veilederen til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. I forkant av tilsynet hadde barnehagen utarbeidet en oversikt over relevante rutiner med bakgrunn i Miljøenhetens faktaark om internkontroll i barnehager og skoler. Barnehagen kunne ikke legge fram dokumentasjon på en systematisk gjennomgang av forskriften med veileder for å sikre at alle tema i forskriften er ivaretatt gjennom internkontrollsystemet.

Avvikshåndtering:

Ansatte melder byggavvik muntlig til ledelsen, eller skriftlig via avviksskjema. Ledelsen sørger for å føre bygningsmessige avvik inn i SiT Boligs system "Lydia". Barnehagens ledelse har innsyn i saksgangen. Evaluering av meldte avvik og skademeldinger gjennomføres av ledelsen to ganger i året.

Barnehagen har ikke en skriftlig rutine/prosedyre beskriver avvikshåndtering av ulike typer avvik og forbedringsmeldinger ved Moholt barnehage.

Vurdering:

Rutinen for hvordan ulike typer avvik (inklusive skader og nestenulykker) skal avdekkes, meldes og dokumenteres må skriftliggjøres. Avviksrutinen bør også forsøke å definere hva som regnes for avvik ved Moholt barnehage. Hva virksomheten gjør for å rette opp avvik skal dokumenteres skriftlig. Miljøenheten viser til bestemmelsene i internkontrollforskriften som stiller krav om skriftlig avvikshåndtering, jf § 5.7 i internkontrollforskriften.

Barnehagen har plikt til å føre internkontroll etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v., jf. forskriftens § 4, på lik linje med arbeidsmiljøloven, brannvernlovgivningen og annen HMS-lovgivning. Det systematiske arbeidet bør ses i sammenheng med annen internkontroll.

Det er derfor viktig at ledelsen ved barnehagen systematisk gjennomgår forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler og veilederen "Miljø og helse i skolen" for å sikre at alle tema i forskriften er tilstrekkelig ivaretatt ved Moholt barnehage. Denne gjennomgangen må skriftliggjøres.

3.2 Vedlikehold

Avvik 2: **Det er ikke utarbeidet vedlikeholdsplan for bygningen og uteområdet**
Det må utarbeides vedlikeholdsplan for bygningen og uteområdet

Avviket er hjemlet i *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 13.*

Observasjoner:

Bygningen er et nybygg ferdigstilt den 15. august. SiT Bolig har ansvar for drift og vedlikehold av

bygget. Barnehagen kunne ved befaringen ikke legge fram en forpliktende plan over det framtidige vedlikeholdet, men opplyste ved tilsynet at denne er under utarbeidelse.

Vurdering

Med vedlikehold menes tiltak for å opprettholde teknisk og funksjonell standard. Et planlagt, forebyggende vedlikehold er avgjørende for at barnehagebygningen med installasjoner skal fungere som forutsatt i sin levetid. Det er i denne sammenheng viktig at vedlikeholdet av barnehagen skjer i henhold til en plan som sikrer at miljøet til enhver tid er i samsvar med forskriftens krav.

Barnehagen må skriftliggjøre det framtidige vedlikeholdet i en plan som også sier noe om ansvarsfordelingen av vedlikeholdet mellom huseier og barnehagen. Planen må være forpliktende, og legges fram for Miljøenheten.

3.3. Sikkerhet

Avvik 3: **Det mangler skåldesikring på flere vannkraner. Det er ikke foretatt en sikkerhetsgjennomgang av speil.**
Alle kraner tilgjengelige for barn skal skåldesikres. Speil må sikres mot knusing.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 10 utforming og innredning, og 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Observasjoner:

Befaringen av barnehagens lokaler avdekket forhold som kan medføre risiko for ulykker; dette gjaldt manglende skåldesikring av tappesteder tilgjengelige for barn på kjøkkenkran (v/ rom 243). Det var flere steder hengt opp speil som det var usikkert om var sikret mot knusing.

Vurdering

Barnehager skal utformes og drives på en slik måte at skader og ulykker forebygges, og at uønskede hendelser får så begrensede skadelige konsekvenser som mulig. Det må derfor gjennomføres en sikkerhetsgjennomgang. Alle vannkraner tilgjengelig for barn skal skåldesikres. Speil må gjennomgås og ved behov sikres mot knusing/løse glasskår.

3.4 Uteområdet

Avvik 4: **Det kunne ved tilsynet ikke legges fram dokumentasjon på at tilkjørte masser tilfredsstiller kvalitetskravene i veileder TA 2261/2007 "Jordforurensning i barnehager og lekeplasser".**
Dokumentasjon på at tilkjørte masser tilfredsstiller kvalitetskravene i veileder TA 2261/2007 "Jordforurensning i barnehager og lekeplasser må legges fram.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 8 Beliggenhet

Observasjon:

Barnehagen kunne ved tilsynsbesøket ikke fremlegge dokumentasjon på at tilkjørte masser er i

henhold til kriteriene.

Ved tilsynet var ikke uteområdet ferdigstilt. Etter at barnehagen flyttet inn ble det tidlig stilt spørsmål omkring sikkerheten ved akebakken, og det ble etablert ekstra sikringstiltak. Området var ved tilsynet avstengt for lek fordi barnehagens ledelse og barnehageeier ønsker å foreta en mer grundig vurdering av sikkerheten ved dagens utforming.

Vurdering:

Tilkjørte masser på alle eiendommer hvor det skal etableres lekeareal for barn må undersøkes for forurensning. Dette ble også påpekt i plangodkjenningen, rapport med saksnummer 14/26088. Miljøenheten viser til veileder for undersøkelse av jordforurensning i nye barnehager TA-2261/2007. Veilederen er oppsummert i Miljøenhetens faktaark nr.65- Jordforurensning på nye lekeområder. Tilkjørte masser skal tilfredsstillende kvalitetskriterier oppgitt på faktaarket. Dokumentasjon i henhold til kvalitetskriteriene skal kunne forevises tilsynsmyndigheten.

Vi vurderer at akebakken slik den fremstår ved tilsynet er bratt, og vi har tidligere kommet med innspill til hvordan risikoen skal være mer synlig for barna (ved etablering av innsprangshinder på toppen). Problemet vil muligens øke i perioder med snø og is, og bakken vurderes som for bratt for de minste barna. Helningen på bakken gir stor fart og risiko for kollisjon både med andre barn og stolper ved inngangen til 1.etg. Vi forventer at barnehagen gjennom sin sikkerhetsvurdering ved behov iverksetter mer permanente sikkerhetstiltak.

3.5. Inneklima/Luftkvalitet

Avvik 5: Det er trekk fra vindusareal ved flere vinduer i flere rom.

Det må iverksettes tiltak som hindrer trekk.

Avvik 6 Gulvtemperatur er ikke tilfredsstillende i flere rom .

Det må iverksettes tiltak som sikrer tilfredsstillende gulvtemperatur.

Avvikene er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 19 Inneklima. Luftkvalitet.

Observasjon:

Ved befaringsav bygget registrerte vi at det flere steder var trekk av kald luft fra vindusarealer/vegger rundt vinduer, bla annet i Storsalen og i oppholdsrom på avd. "gul". Ved noen av disse vinduene var det tilrettelagt sitteplasser med puter og lignende. Barnehagen var allerede kjent med dette ved flere rom, og dette var meldt til entreprenøren.

Barnehagens ledelse opplyste ved tilsynet at det i flere rom var registrert ubehagelige lave gulvtemperaturer. Dette var også meldt til entreprenøren.

Vurdering:

Oppholdsrom i barnehager skal være fri for trekk fra utettheter eller kalde overflater (f.eks dårlig isolerte yttervegger/vinduer). Trekk vil kunne gi forkjølelse og ubehag med stive muskler/øke plager med revmatiske lidelser. Utettheter i bygningskonstruksjonen må derfor tettes.

Selv om de aller fleste ikke blir syke av dårlig innelima, kan innelima-relaterte risikoforhold føre til både ubehag og mistrivsel. En del vil også kunne oppleve forverring av eksisterende sykdom og i noen tilfeller at sykdom utløses.

Romtemperatur (inkludert gulvtemperatur) bør ligge på mellom 20–24 °C om vinteren og 23–26 °C om sommeren. Overskridelser må kunne godtas om sommeren, men helst ikke over mer enn 2 uker. Vertikaltemperatur: det skal ikke skille mer enn 3 °C pr høydemeter.

Problem med lave gulvtemperaturer må undersøkes. Det må avklares om årsaken til problemet er for lite isolasjon av gulvet eller om årsaken er trekk fra utettheter i konstruksjonen.

3.6 Utforming innredning/renhold

Merknad 2 : Matter i grovgarderober bør være større.

Merknad 3: Forekomsten/bruken av åpne oppbevaringshyller bør begrenses i størst mulig grad.

Observasjoner og vurdering:

I grovgardrobene var det mattesoner rett innefor inngangsdørene, men disse var små. For å lette renholdet og i større grad begrense at skitt og fuktighet dras med inn i bygget, bør disse mattesonene dekke et større areal.

I flere av barnehagens rom var det store åpne hyller for oppbevaring. Bruk av slike åpne løsninger vil kunne samle mye støv. Det forutsettes gode rydde- og renholdsrutiner for at det skal kunne gjennomføres et godt renhold av slike hyller.

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Forhåndsvarsel om pålegg

Dersom vi ikke har mottatt bekreftelsen innen fristen, kan miljøsjefen gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes. Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt. (jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Dersom dere har kommentarer til innholdet i rapporten ber vi om melding om dette innen tre uker.

TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten

Vår referanse
15/17938

Vår dato
15.12.2016

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjeff

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg:

Kopi med/uten vedlegg:

Trondheim kommune, Fagenhet for oppvekst og utdanning v/ Solveig Busch
Trondheim kommune, Byggesakskontoret